

Øko-chikke kunder lader sig ikke nøje med ord og løfter, men kræver bevis for graden af økologi, miljøhensyn og fairtrade. Blåstemplerne er vidt forskellige.

Op på mærkerne

Der findes ikke noget øko-politi, som tjekker kosmetikproduktens påstande om naturligt eller økologisk indhold. At blåstemplet certificering derfor er vejen frem, er der enighed om. Endnu findes der ingen dansk mærkningsordning – til gengæld slås et stigende antal internationale standarder om rampelyset.

Definitionerne på de forskellige muligheder varierer og giver mange producenter hovedpine, for hvad skal man vælge? Og hvad kender kunderne? Den store genkendelsesværdi blandt befolkningen har mærkninger som BDIH, NATRUE, COSMOS, USDA, OASIS, ECOCERT og THE SOIL ASSOCIATION stadig til gode – og der kommer løbende flere til, ligesom nogle forsøger at samle flere mærkninger under ét fremtidsbud på fællescertificering.

Den største udfordring er de forskellige kriterier. Noget, der får visse skønhedsbrands til helt at afstå, fordi det bliver for besværligt, for dyrt, for uklart, eller fordi certificeringen bringer associationer til fødevarer. Eksempelvis skiltes det britiske skønhedsmærke The Organic Pharmacy ikke med deres certificering fra The Soil Association.

Ét er kendskabsgrad og risiko for sammenblanding med fødevarer – noget andet er efterlysningen af fælles fodslag. Der er nemlig fortsat stor forskel på krav, beregninger og på, hvordan vand medregnes. Da netop vand ikke kan være økologisk, består tvisten i, om vandindholdet skal trækkes fra eller ej, når den økologiske procentsats i et produkt opgøres. En vis portion psykologi er involveret, for regnes vand med, vil den samlede økologiske andel syne mindre – og omvendt.

Udover økologi- og miljømærkninger vinder fairtrade også frem – endda i en grad så der ikke længere er tale om en trend men en integreret del af danskernes indkøbsvaner. I 2008 steg salget af fairtrade-produkter (generelt) med 40%, og væksten fortsætter i 2009. Fra 1. juli var det slut med at stave sig gennem "Max Havelaar", da mærkningsordningen for bæredygtige og etiske produkter skiftede navn til det mere mundrette Fairtrade Mærke. Der findes godt 400 varer med mærket i Danmark, hvor de mest solgte er kaffe, bananer og kakao – men med hudpleje og kosmetik på vej.

Fleere producenter har to eller tre mærkninger i spil på én gang, for hvad hjælper økologi alene, hvis der er tale om en potentiel miljø- eller allergibombe, spurgte Andrea Elisabeth Rudolph, da hun først på året lancerede sit luksusmærke med kombineret øko- og miljømærkning fra EcoCert og Svanen. Zenbas babyprodukter er et andet dansk eksempel med tre mærkninger: EcoCert, Svanen og Astma-Allergi Forbundets stempel. Kritikere vil sige, at multimærkning er forvirrende og udvandede – fortalere vil svare igen, at man som kunde vil undgå at komme i den skønhedspine at stå med valget mellem et økologisk og et miljømærket produkt.

Kort om mærkningerne

Svanen er Nordisk Ministerråds miljømærke for ikke-fødevarer. Et Svanemærket produkt giver garanti for at være blandt de mindst miljøbelastende i sin kategori. Svanemærkede produkter må blandt andet ikke indeholde parabener. Se mere på ecolabel.dk.

Blomsten er det europæiske miljømærke, der sammen med Svanen er officielt anerkendt i Danmark – og som optræder på bl.a. shampoo, tøj og vaskemidler. I dag er cirka 2.300 produkter mærket med Blomsten eller Svanen, som ikke er to konkurrerende mærker, men er forskellige, fordi de udspringer af to forskellige instanser og dækker forskellige markeder. Mål og miljøkrav er stort set ens.

Asthma-Allergi Forbundets deklarationsordning er det eneste allergimærke i Danmark og skal sikre en mindre risiko for at udvikle allergi, gøre det lettere for forbrugeren at undgå bestemte stoffer og samtidig mere attraktivt for producenten at udvikle produkter med lav risikoprofil. Se mere på astma-allergi.dk.

EcoCert er en fransk privatejet virksomhed og hører til de største i verden, når det gælder økomærkning. Mindst 10% af ingredienserne skal være økologiske. F.eks. kan vand ikke certificeres som økologisk og kan derfor indgå som en del af de 90%, der ikke er økologisk. 95% af ingredienserne skal være naturlige og vurderet af EcoCert mht. giftighed og nedbrydelighed. Bl.a. er parabener og syntetisk fremstillede parfumestoffer ikke tilladt. Se mere på ecocert.com.

Fleere produktionsvirksomheder bliver certificeret, hvor danske Allison A/S og DermaPharm A/S er blandt de første herhjemme med EcoCert-certificering.